

Kalendarium 8-14 października

8 października 1901 - urodził się **Marcus Laurence Elwin Oliphant** (zm. 14 lipca 2000 w Canberze) – australijski fizyk i polityk. W 1933 wraz z Ernestem Rutherfordem potwierdził słuszność twierdzenia o równoważności masy i energii dla procesów jądrowych. **9 października 1879** – urodził się **Max Theodor Felix von Laue** (zm. 24 kwietnia 1960) – niemiecki fizyk, prekursor analizy rentgenowskiej, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki (1914) za odkrycie zjawiska dyfrakcji promieniowania rentgenowskiego na kryształach.

10 października 1947 – wszedł do służby pierwszy ze 100 zakupionych przez Polskę amerykańskich ciężkich parowozów towarowych typu Ty246, potocznie zwanych „trumanami”. Zasadniczym przeznaczeniem "trumanów" było prowadzenie ciężkich składów towarowych na magistrali węglowej Śląsk-Porty.

11 października 1745 – Ewald Jürgen Georg von Kleist zaprezentował w Kamieniu Pomorskim działanie butelki lejdejskiej, jako jeden z jej dwóch niezależnych odkrywców (obok Holendra Pietera van Musschenbroeka).

12 października 1859 – zmarł Robert Stephenson (ur. 16 października 1803), angielski inżynier budownictwa, członek Royal Society. Był jedynym synem George'a Stephensona, sławnego inżyniera w dziedzinie kolejnictwa i lokomotyw; wiele osiągnięć powszechnie jest przypisanych jego ojcu, lecz naprawdę to była ich wspólna praca.

13 października 1918 – zmarł Marcel Deprez (ur. 12 grudnia 1843) – francuski inżynier elektryk. Pracował nad metodami przesyłu prądu elektrycznego na dalsze odległości. W 1882 dokonał pierwszego w historii udanego przesyłu prądu stałego na dystans powyżej 50 km z Miesbach do Monachium, podczas monachijskiej wystawy zorganizowanej przez Oskara von Millera.

14 października 1773 – Sejm Rozbiorowy powołał Komisję Edukacji Narodowej (Komisja nad Edukacją Młodzi Szlacheckiej Dozór Mająca), pierwszą w Europie władzę oświatową o charakterze współczesnego ministerstwa oświaty publicznej.